

Sociala, assisterande robotar och förutsättningar för medicinerings säkerhet på apotek ur farmaceuters synvinkel

Skribenter: Sara Rosenberg¹, Malin Andtfolk², Susanne Hägglund³, Mattias Wingren³, Sören Andersson³, Linda Nyholm²

Enheter: Enheten för farmaci¹, Enheten för hälsovetenskaper², Experience Lab³, Åbo Akademi

Bakgrund

Att säkerställa och främja medicinerings säkerheten ingår i social- och hälsovårdens offentliga servicelöfte i Finland. Medicinerings säkerheten är dock en av de största globala utmaningarna inom patientsäkerhetsarbetet. Äventyrande av medicinerings säkerheten orsakar allvarliga biverkningar och höga kostnader. För att svara an mot det här i ett flerspråkigt samhälle med brist på farmaceutisk personal har projektet FarmAInteraktion designat en robotapplikation där den sociala, assisterande roboten Furhat ger råd åt unga vuxna apotekskunder kring användningen av akuta p-piller. Projektet, finansierat av Åbo Akademi s forskningsprofil Lösningar för hälsa, är ett tvärvetenskapligt samarbete mellan hälsovetenskaperna, Experience Lab, samt enheterna för informationsteknologi och farmaci. Sociala robotar har tidigare testats för att stödja medicinerings säkerheten, men endast få tidigare forskningsresultat kring sociala robotar som kommunicerar med kunder i syfte att ge läkemedelsrådgivning på apotek finns att tillgå.

Undersökningsfrågor

Syftet var att utforska farmaceuters attityder gentemot en social, assisterande robots förutsättningar att ge läkemedelsrådgivning på apotek utan att medicinerings säkerheten äventyras.

Metoder

En simulerad apoteksmiljö skapades i Experience Lab, Åbo Akademi, där farmaceuter och potentiella kunder interagerade i en rådgivningssituation. Simuleringarna låg till grund för designen av en preliminär robotapplikation. Därefter interagerade åtta farmaceuter turvis med Furhat varpå tre fokusgruppintervjuer utfördes utgående från en semistrukturerad frågeguide. Intervjuerna spelades in, transkriberades och det kvalitativa materialet analyserades induktivt på semantisk nivå genom tematisk analys (Braun och Clarke 2022).

Resultat

Preliminära resultat visar att förutsättningarna för att en social, assisterande robot ska kunna ge läkemedelsrådgivning på apotek utan att medicinerings säkerheten äventyras relateras till fyra olika teman: (1) Robotens placering i en tillförlitlig apoteksmiljö, (2) kundernas direkta tillgång till en **farmaceut** i problemsituationer, (3) förbättrad prestanda hos **roboten** samt (4) en robotbetjäning riktad till digitalt kompetenta **kunder**.

Konklusion

Farmaceuternas attityd till roboten som ett komplement på apotek är positiv, men resultaten visar att vidare forskning krävs för att medicinerings säkerheten med dess hjälp ska kunna tryggas.